

Éghajlat-változás jelei a fővárosban, a klímastratégia helye Budapest tervezési rendszerében

Tatai Zsombor

Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft. (BFVT Kft.)

Klímastratégia és éghajlatváltozási platform

létrehozása Budapesten

KEHOP-1.2.0-15-2016-00020

Nyitókonferencia

2017. május 31.

BUDAPEST
KLÍMASTRATÉGIÁJA

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A környezet védelme érdekében a Fővárosi Önkormányzat illetékességi területén elemzi, értékeli a környezet állapotát és arról évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

Elérhető az alábbi helyen:

<http://budapest.hu/Lapok/Hivatal/Kornyezetvedelem.aspx>

Környezetvédelemmel kapcsolatos térinformatikai portál elérhetősége:

<https://geoportal.budapest.hu>

BUDAPEST
KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÉRTÉKELÉSE
2015.

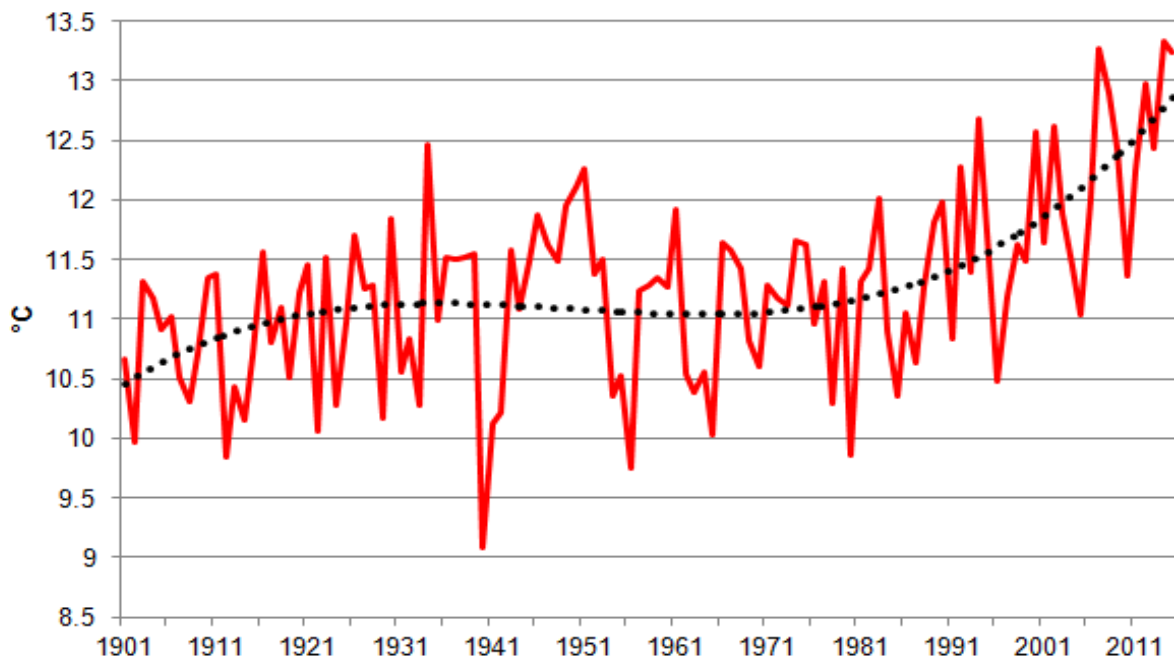
BUDA **PEST**

1

ÉGHAJLATVÁLTOZÁS JELEI A FŐVÁROSBAN

Emelkedő középhőmérséklet

1901 és 2014 között,
114 év alatt, több mint
1°C-os emelkedés

*Az évi középhőmérséklet változása Budapest
belterületén 1901-2015 között °C-ban (Forrás: OMSZ)*

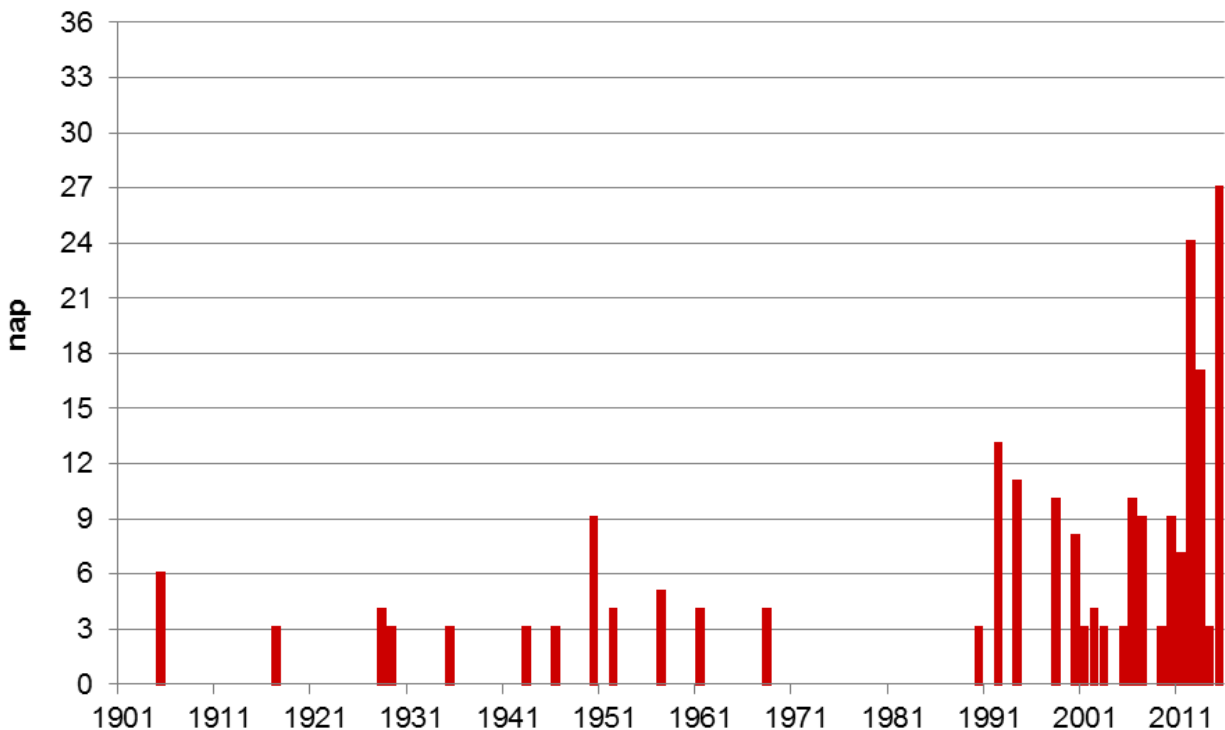

ÉGHAJLATVÁLTOZÁS JELEI A FŐVÁROSBAN

Emelkedő középhőmérséklet
Gyakoribb hóhullámos napok

Hőségperiódusok régebben is voltak, ugyanakkor az utóbbi **25 évben rendszeressé vált az előfordulásuk.**

A legalább 3 napig legalább 27°C napi középhőmérsékletű hóhullámos napok évi száma Budapest belterületén 1901-2015 között, homogenizált adatok alapján (Forrás: OMSZ)

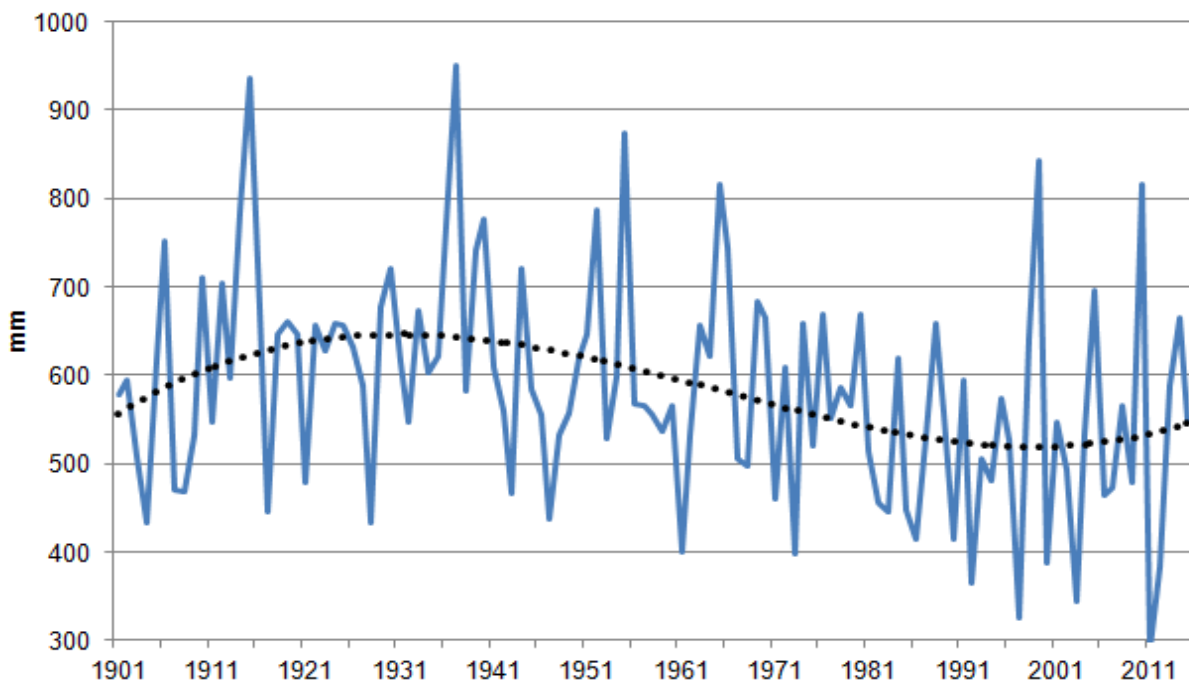

ÉGHAJLATVÁLTOZÁS JELEI A FŐVÁROSBAN

Emelkedő középhőmérséklet
Gyakoribb hóhullámos napok
Kevesebb csapadék

A Budapesten hullott csapadék évi összegének 1901-től kezdődő idősorát tekintve csökkenés mutatható ki, noha ez stagnálni látszik a legutóbbi évtizedben.

A csapadék évi összegének változása Budapest belterületén 1901 és 2015 között mm-ben (Forrás: OMSZ)

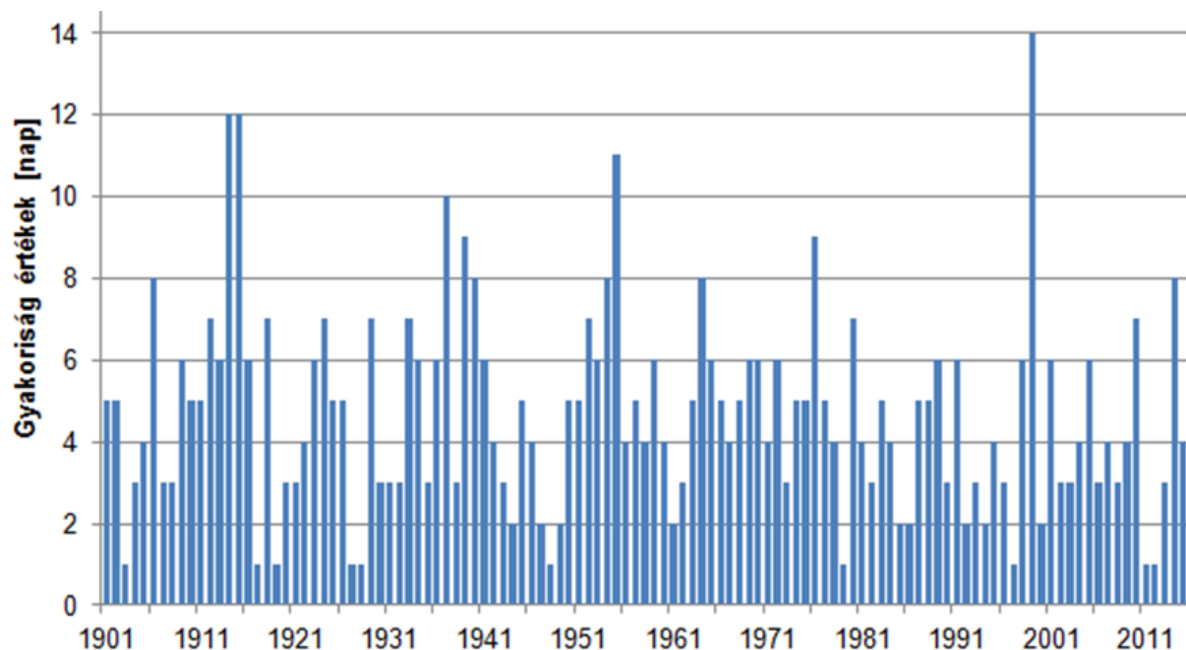
ÉGHAJLATVÁLTOZÁS JELEI A FŐVÁROSBAN

Emelkedő középhőmérséklet
Gyakoribb hóhullámos napok
Kevesebb csapadék

Gyakoribb intenzív csapadékhullás

A napi **20 mm-t meghaladó csapadékhozamú** napok éves száma átlagosan 4,1 nap. A 20 mm-t meghaladó csapadékú napok viszont enyhe növekedést mutatnak

A 20mm-t meghaladó napi csapadékösszegek gyakorisága Budapest belterület állomásra vonatkozóan 1901-2015 között (Forrás: OMSZ)

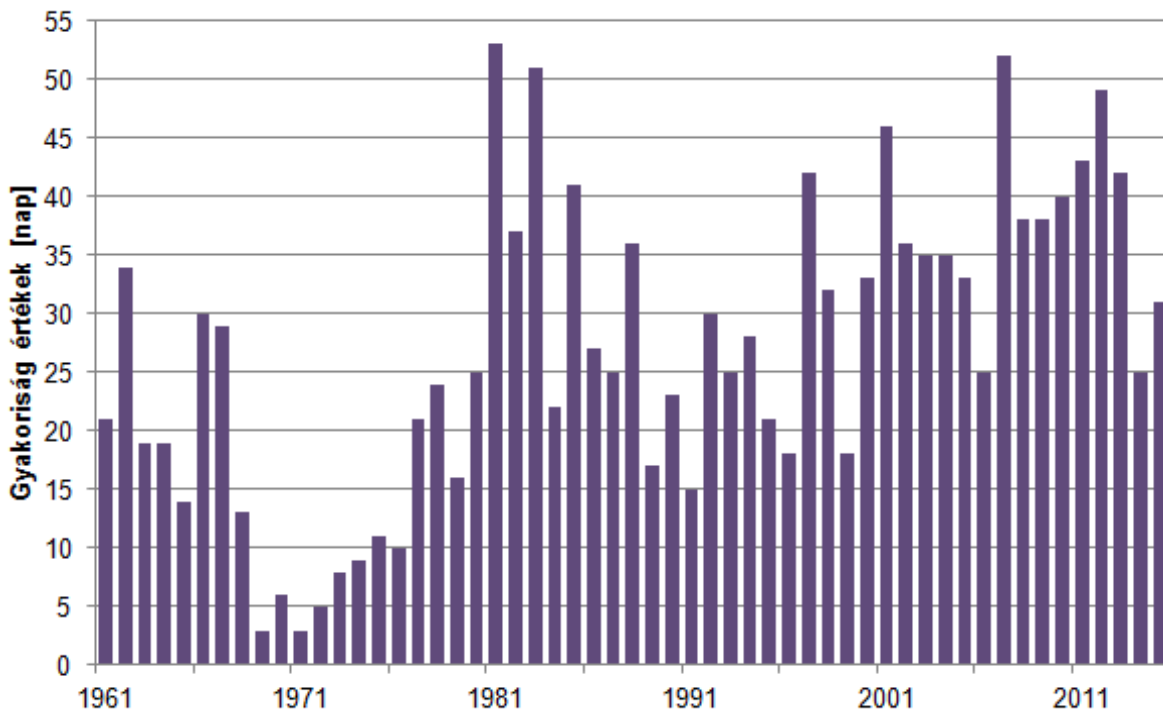

ÉGHAJLATVÁLTOZÁS JELEI A FŐVÁROSBAN

Emelkedő középhőmérséklet
Gyakoribb hóhullámos napok
Kevesebb csapadék
Gyakoribb intenzív csapadékhullás
Gyakoribb viharos napok

A viharos szellőkések gyakorisága csaknem egy nagyságrenddel nagyobb, évi összegben 31 nap

A viharos napok (17m/s ~ 60 km/h értéket meghaladó szellőkések előfordulásának) gyakorisága Budapest belterület állomásra vonatkozóan 1961-2015 között éves bontásban (Forrás: OMSZ)

ÉGHAJLATVÁLTOZÁS JELEI A FŐVÁROSBAN

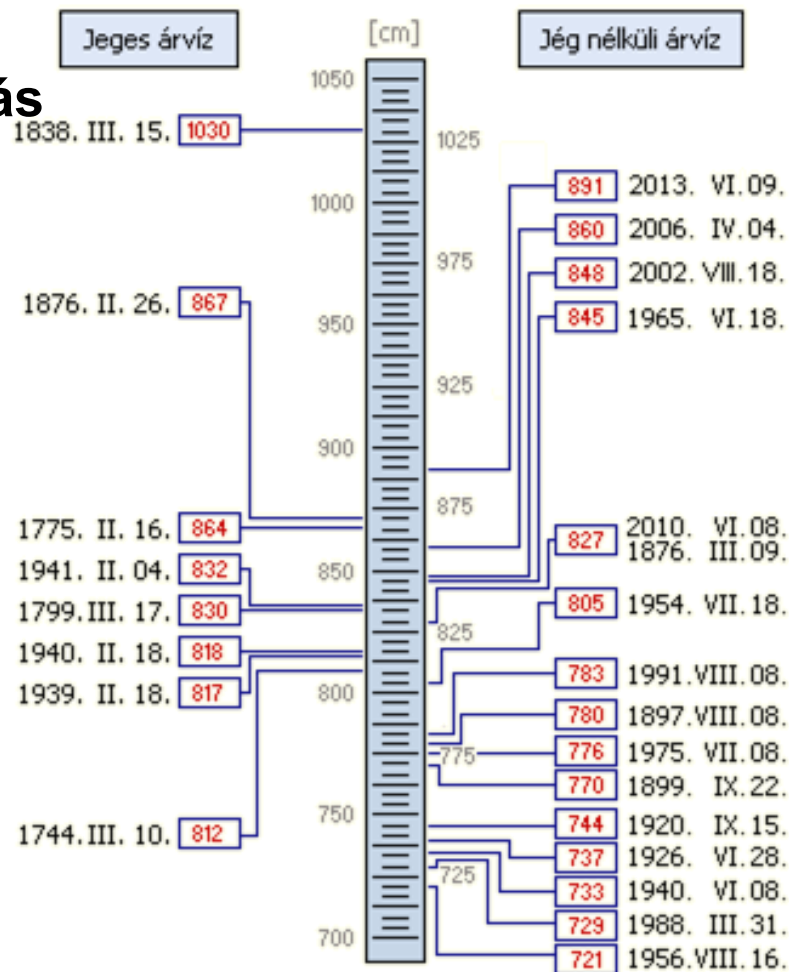

Emelkedő középhőmérséklet
Gyakoribb hóhullámos napok
Kevesebb csapadék
Gyakoribb intenzív csapadékhullás
Gyakoribb viharos napok
Gyakoribb dunai árhullámok

Az elmúlt években a Duna árvízszintje több alkalommal is (2002, 2006, 2010 és 2013) megközelítette az eddig regisztrált legnagyobb árvízszintet, ami a **szélsőségek egyre gyakoribb előfordulását** jelenti.

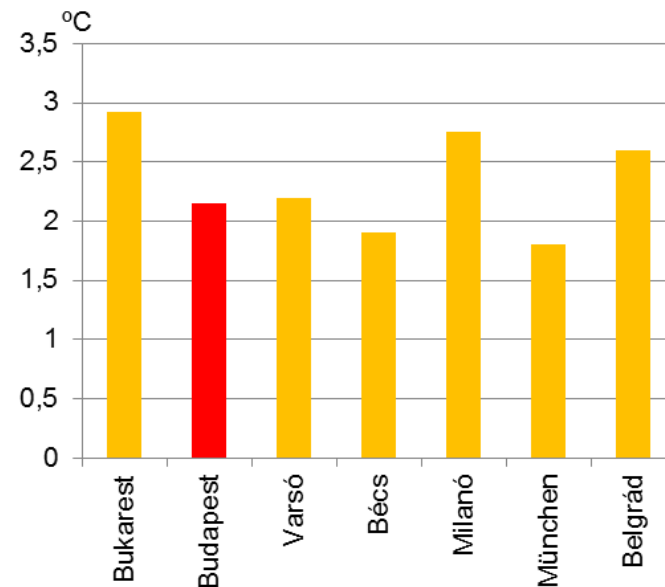
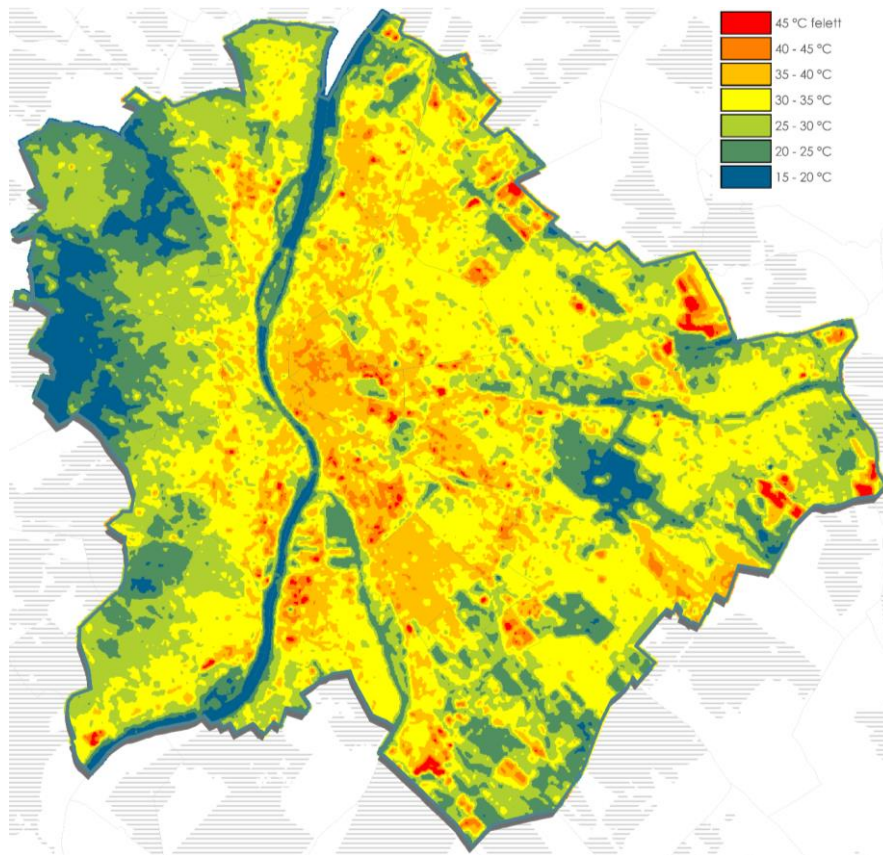
Jelentősebb dunai árhullámok tetőzése Budapesten
(Forrás: <http://www.kdvvizig.hu>)

Budapest Vigadó-téri vízmérce "0" pontjára vonatkoztatva

HŐSZIGETHATÁS A FŐVÁROSBAN

Évi átlagos felszínhőmérséklet alapú hősziget intenzitás érték az esti órákban a 2001-2005 közötti időszakban (Forrás: Pongrácz-Bartholy-Dezső)

Budapest felszínhőmérséklet térképe 2016 aug. 31-én 11:00 és 12:00 között zavartalan napfényes időszakban (forrás: Budapest Zöldinfrastruktúra Konceptiójának helyzetelemzése)

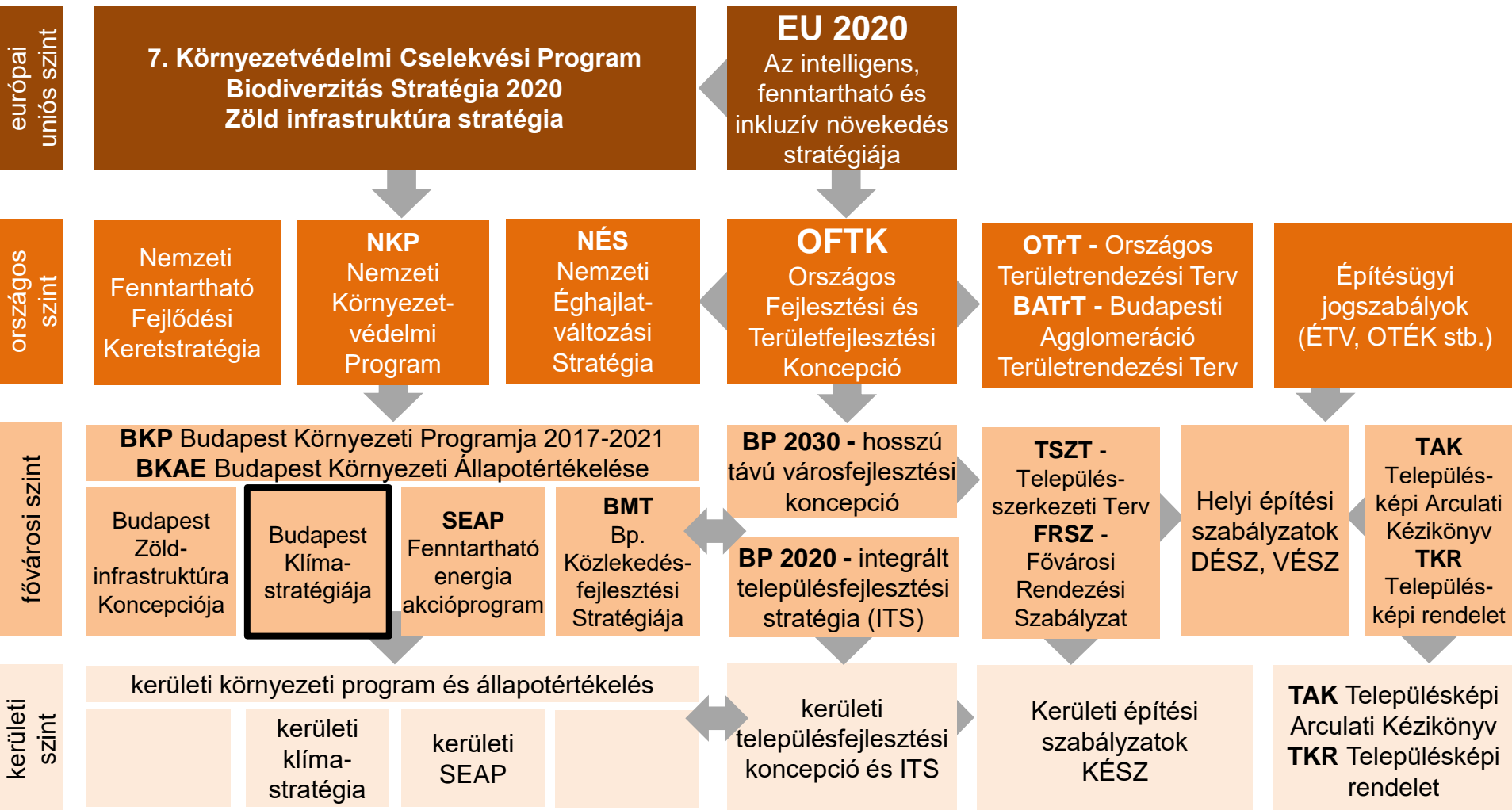

KLÍMASTRATÉGIA HELYE TERVEZÉSI RENDSZERÉBEN

KÖRNYEZETVÉDELMI POLITIKÁK

FEJLESZTÉSI POLITIKÁK

RENDEZÉSI ESZKÖZÖK

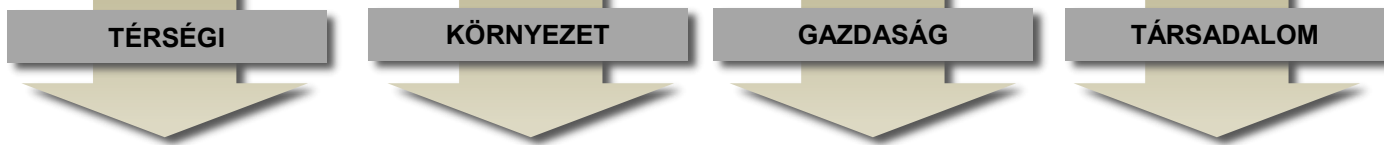

A NÉPESSÉGMEGTARTÁS
ÉRDEKÉBEN

ÉLHETŐSÉG, FENNTARTHATÓSÁG,
ESÉLYEGYENLŐSÉG ERŐSÍTÉSE

BUDAPEST AZ EURÓPAI VÁROSHÁLÓZAT ERŐS TAGJA
ÉRTÉK- ÉS TUDÁSALAPÚ, FENNTARTHATÓ GAZDASÁG
HARMONIKUS, SOKSZÍNŰ VÁROSI KÖRNYEZET
JAVULÓ ÉLETMINŐSÉG, HARMONIKUS EGYÜTTÉLÉS

ÁTFOGÓ
CÉLOK

- 1. Kezdeményező városfejlesztés
- 2. Partnerség – a jövő közös tervezése a térségben és országosan
- 3. Egységes Budapest
- 4. Budapest nemzetközi és európai szerepének erősítése

- 5. Egészséges környezeti feltételek megteremtése
- 6. Klímavédelem - hatékony energiafelhasználás
- 7. Egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése
- 8. A Dunával együtt élő város
- 9. Hatékony és kiegyensúlyozott városszerkezet - kompakt város
- 10. A barnamezős területek a városfejlesztés célterületei
- 11. Intelligens mobilitás

- 12. Tudás- készség és zöldalapú gazdaságfejlesztés
- 13. Önfenntartó város-gazdálkodási rendszer

- 14. A kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése
- 15. Humán szolgáltatások optimalizálása
- 16. Igényekhez igazodó rugalmas lakásstruktúra megteremtése
- 17. Befogadó és támogató és aktív társadalom

CÉLOK

Cél-típus

ÚJ KIHÍVÁSOK

Környezet- és klímatudatos épített környezet megteremtése

- ▶ Városi hősziget-hatás enyhítése a városrendezés eszközeivel
- ▶ Energiahatékony és alacsony károsanyag-kibocsátású épített környezet kialakítása
- ▶ Városi megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése a helyben (on-site), vagy közeli (nearby) rendszerekben
- ▶ Beépített energia megőrzése a városrehabilitáció és barnamezős beruházások révén

Energiaellátó hálózatok fejlesztése

- ▶ Intelligens energiaellátó és -elosztó hálózat létrehozása (smart grid / smart metering)
- ▶ Megújuló energiaforrások alkalmazása, szennyvíz- és hulladék hasznosítás az energiatermelésben
- ▶ Meglévő távhőhálózat felújítása és a kiépítettség növelése
- ▶ Távhűtő-rendszer integrálása

Energiahatékonyság és kibocsátás-csökkentés a közlekedésben

- ▶ Integrált várostervezés - gyalogos- és kerékpáros barát város kialakítása
- ▶ Közösségi közlekedési hálózat fejlesztése, az elérhetőség javítása és a környezetbarát üzemű járművek arányának növelése

Klíma- és energiatudatos társadalom

- ▶ Szemléletformálás

TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV

Az építési törvény szerint:

- a **településfejlesztési koncepcióban (Budapest 2030) foglalt célok megvalósítását biztosító,**
- a település szerkezetét, a **területfelhasználást és a műszaki infrastruktúra-hálózatok elrendezését**

meghatározó terv.

FŐVÁROSI RENDEZÉSI SZABÁLYZAT

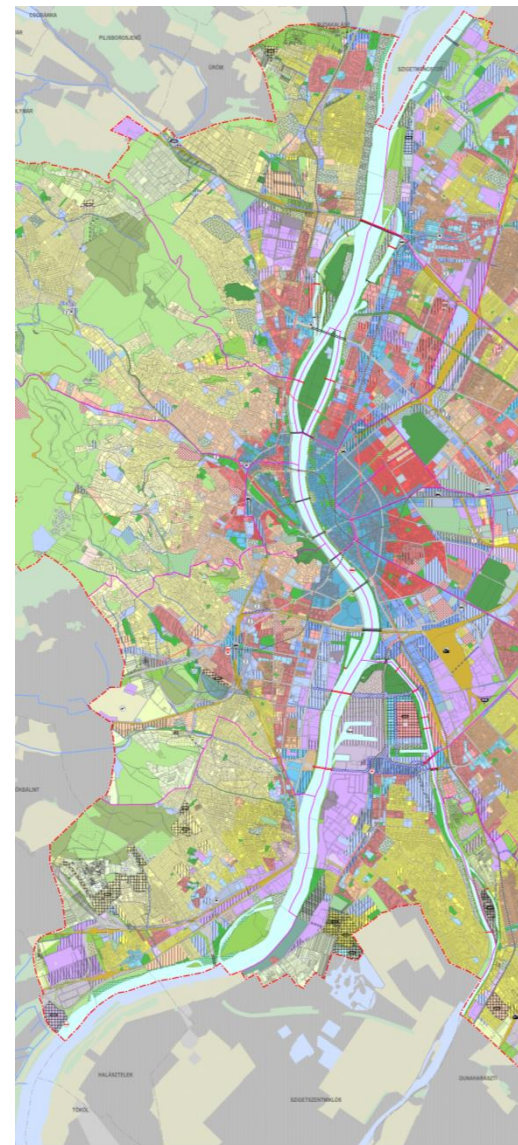
A főváros teljes közigazgatási területére megállapítja:

- a területfelhasználási egységek **beépítési sűrűségét,**
- a településszerkezeti terven lehatárolt egyes területek **beépítési magasságának** korlátozásával kapcsolatos előírásokat, és
- a főváros egészének működését biztosító műszaki infrastruktúra megvalósításához szükséges területeket és az azokra vonatkozó különleges rendelkezéseket.

Bp 2030 - 5.1 Zöldfelületi intenzitás növelése, 6.1 Hősziget-hatás enyhítése

A zöldfelületi intenzitás megőrzése érdekében a TSZT azokra a területfelhasználási kategóriákra vonatkozóan határoz meg **legkisebb zöldfelületi átlagértéket** (ZFÁ) a közterületekkel csökkent területre vonatkozóan, ahol magasabbrendű jogszabályok (OTÉK) Budapest viszonylatában jelentősen alacsonyabb értéket határoz meg az építési telekre vonatkozóan.

Területfelhasználási kategória			Zöldfelületi intenzitás jelenleg (%)	OTÉK zöldfelületi minimuma telekre vonatkozóan	ZFÁ a területfelhasználási egységre vonatkozóan (%)
Lakó	Nagyvárosias, teleszerű lakóterület	Ln-T	36,9	10	35
	Nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület	Ln-3	32,0	10	30
	Kisvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület	Lk-2	51,5	20	35
	Kisvárosias, teleszerű lakóterület	Lk-T	43,9	20	35
	Kertvárosias, sziluettérzékeny, hegyvidéki lakóterület	Lke-3	72,5	50	55
Vegyes	Mellékközpont területe	Vt-M	22,6	10	15
	Kiemelt jelentőségű helyi központ területe	Vt-H	26,1	10	20
	Intézményterület városias, intenzív beépítésű része	Vi-1	14,9	-	10
	Intézményterület városias, laza beépítésű része	Vi-2	37,0	-	25
	Intézményterület jellemzően alapellátást biztosító része	Vi-3	38,3	-	20
Különleges beépítésre nem szánt	Rekreációs célú, jelentős zöldfelületű terület	Kb-Rek	77,8	-	60
	Kondicionáló célú, jelentős zöldfelületű terület	Kb-Ez	61,3	-	75

Köszönöm a figyelmet!

tatai@bfvt.hu

SZÉCHENYI 2020

BUDAPEST
KLÍMASTRATÉGIÁJA

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE